

Villkor för användning av konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde och vegetativt förökningsmaterial i ekologisk odling under 2010

För alla växter som inte omfattas av gröd- eller sortkrav får konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde användas i ekologisk odling under 2010. Nedan följer en sammanfattning av de krav på ekologiskt utsäde som även anges i databasen på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se/ekoutsade) över tillgängligt ekologiskt utsäde. I databasen finns mer utförlig information om de olika arterna och sorterna. Denna förteckning, liksom databasen, uppdateras varje gång som en sort tagit slut och kravet på ekologiskt utsäde ändras. Om inget annat anges så gäller förteckningen under 2010.

Ekologiskt utsäde och vegetativt förökningsmaterial ska användas i ekologisk produktion. Det framgår av kommissionens förordning (EG) nr 889/2008¹. Enligt kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 så har varje medlemsstat möjlighet att som undantag godkänna användning av konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde. Anledningen till att detta undantag finns är bland annat att det av vissa arter som odlas inom EU inte finns tillräckliga mängder ekologiskt odlat utsäde ännu.

I Sverige har vi ett system där krav på användning av ekologiskt producerat utsäde och vegetativt förökningsmaterial ställs i ekologisk odling för de arter eller sorter för vilka det finns ekologiskt utsäde att tillgå på den svenska marknaden. För de arter eller sorter där det inte finns ekologiskt utsäde eller vegetativt förökningsmaterial att tillgå på marknaden, ges ett generellt undantag från användning av ekologiskt utsäde eller vegetativt förökningsmaterial. Man får då använda konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde eller vegetativt förökningsmaterial i ekologisk odling.

De benämningar som används är:

Grödkrav vilket innebär att för dessa arter ska ekologiskt producerat utsäde och vegetativt förökningsmaterial användas, oavsett vilken sort som odlas.

Sortkrav vilket innebär att för dessa sorter ska ekologiskt producerat utsäde och vegetativt förökningsmaterial användas för de sorter som anmälts till Jordbruksverket och därmed finns med i databasen. Vid val av sorter som inte finns med i databasen får konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde användas.

Konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde eller vegetativt förökningsmaterial får användas vid odling av de arter eller sorter som inte finns med i databasen. Med kemiskt obehandlat utsäde menas att utsädet inte behandlats med andra växtskyddsprodukter än sådana som är godkända för behandling av utsäde enligt artikel 5.1 i kommissionens förordning (EG) nr 889/2008.

Generellt undantag från användning av ekologiskt utsäde eller vegetativt förökningsmaterial ges alltså för:

Arter och sorter som inte omfattas av gröd- eller sortkrav och därmed inte finns med i databasen, t.ex. utsäde av majs, höstkorn, fröutsäde av scharlottlök. Några arter utan krav på

---

¹ Kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 av den 5 september 2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter med avseende på ekologisk produktion, märkning och kontroll. (EGT L 250, 18.9.2008, s. 1).

ekologiskt producerat utsäde eller vegetativt förökningsmaterial anges i slutet av förteckningen t.ex. höstraps Winner, majrova.

Vissa undantag från grödkrav finns för vissa arter. För t.ex. korn eller timjan finns det grödkrav, men undantag ges för sexradssorter², eller typen fransk timjan. Detta innebär att konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde av sexradssorter av korn eller typen fransk timjan får användas i ekologisk odling.

Alla sorter för en art som inte finns med i databasen t.ex. om odlaren önskar odla någon annan potatssort än Sava eller Ovatio eller palsternackssort än Halblange Weisse får konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde användas.

Färdiga blandningar som köps in från ett företag får användas, om blandningen inte innehåller havre, vårvete, ärt, åkerbönor, rödklöver, vitklöver, alsikeklöver, timotej, ängssvingel, rödsvingel, rajsvingel, rörsvingel eller engelskt rajgräs. Det är alltså inte tillåtet att köpa konventionellt odlat obehandlat utsäde i renvara av arter som det finns krav på ekologiskt utsäde av och sedan göra blandningen själv till sin ekologiska odling.

Undantag från kravet på ekologiskt utsäde gäller för blandningar paketerade före den 1 oktober 2009 och som har varit godkända för ekologisk odling och som innehåller lägre andelar ekologiskt utsäde än de nu ställda kraven.

Vid produktion av ekologiskt utsäde som ska saluföras, får konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde användas.

Bestämmelser för avsaluproduktion av utsäde av de arter som framgår av bilaga 1 till utsädesförordningen (2000:1330) finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:22) om certifiering m.m. av utsäde av stråsäd, Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:23) om certifiering m.m. av utsäde av beta, foder-, olje- och fiberväxter, Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:24) om certifiering m.m. av utsäde av köksväxter samt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:90) om certifiering m.m. av utsädespotatis.

I databasen listas det ekologiska utsäde och vegetativa förökningsmaterial som rapporterats in till Jordbruksverket. Om inte annat anges, är utsäde för vårsådda växter enligt listan tillgängligt för beställning från och med den 1 december medan utsäde till höstsådda växter³ är tillgängligt för beställning från och med den 10 augusti (leverans från den 1 september). Om inte annat anges kan utsädet levereras inom sedvanlig tid i hela riket. Detta gäller dock under förutsättning att de uppgifter som utsädesföretagen lämnat till Jordbruksverket stämmer.

Databasen gäller under 2010. Uppdatering sker när en sort tar slut och kravet på ekologiskt utsäde ändras.

---

² Fyrradssorten Jyvå ska hanteras som en sexradssort.

³ För höstoljeväxter gäller att de är tillgängliga för beställning från och med den 20 juli.

Lantbruksväxter

För följande arter som saluförs i renvara⁴ ställs det grödkrav:

Vårhavre (vithavre)

~~Vårkorn med undantag för sexradssorter.~~ (Fr.o.m. den 21 april får konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde av vårkorn av tidiga sorter⁵ användas i Norrland⁶ samt Värmlands län och Dalarnas län. Fr.o.m. den 5 maj 2010 får konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde av vårkorn av samtliga sorter användas i hela landet).

~~Vårvete~~ (Fr.o.m. den 31 mars 2010 får konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde av vårvete användas)

~~Ärt~~ (Fr.o.m. den 31 mars 2010 får konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde av ärt användas)

~~Åkerböna (vårform).~~ (Fr.o.m. den 19 mars 2010 får konventionellt odlat kemiskt obehandlat utsäde av åkerböna användas).

Höstvete

Höstspeltvete

Höstråg med undantag för hybridsorter.

Höstrågvete

Rödklöver

Vitklöver

Alsikeklöver

Timotej

Ängssvingel

Rödsvingel

Rajsvingel

Rörsvingel

Engelskt rajgräs

Blandningar

Vid användning av **strå- och/eller trindsädsblandningar** där en eller flera av arterna havre, vårvete, ärt eller åkerböna ingår ställs krav på andelen ekologiskt utsäde av arten i blandningen:

Havre, vårvete, ärt, åkerböna: Minst 20 viktprocent av andelen av respektive art i blandningen ska vara ekologiskt utsäde. *(Från och med den 19 mars 2010 tas kravet bort för åkerböna. Från och med den 31 mars 2010 tas kravet bort för vårvete och ärt).*

Vid användning av **vallfröblandningar** där en eller flera av arterna rödklöver, vitklöver, alsikeklöver, timotej, ängssvingel, rödsvingel, rajsvingel, rörsvingel eller engelskt rajgräs ingår ställs följande krav på andelen ekologiskt utsäde av arten i vallfröblandningen:

⁴ Färdiga blandningar som köps in från ett företag får användas, om blandningen inte innehåller havre, ~~vårvete, ärt, åkerböna~~, rödklöver, vitklöver, alsikeklöver, timotej, ängssvingel, rödsvingel, rajsvingel, rörsvingel eller engelskt rajgräs. Det är alltså inte tillåtet att köpa konventionellt odlat obehandlat utsäde i renvara av arter som det finns krav på ekologiskt utsäde av och sedan göra blandningen själv till sin ekologiska odling.

⁵ Med tidiga sorter förstås de sorter som mognar på 107 dagar och därunder, enligt Sveriges lantbruksuniversitetets skrift Stråsäd, trindsäd, oljeväxter, potatis, sortval 2010.

⁶ Norrland omfattar Gävleborgs län, Jämtlands län, Västernorrlands län, Västerbottens län och Norrbottens län.

Timotej, ängssvingel och rörsvingel: ekologiskt utsäde av de arterna, vilket betyder att minst 100 viktprocent av andelen av respektive art i vallfröblandningen ska vara ekologiskt utsäde.

Rajsvingel: Minst 20 viktprocent av andelen rajsvingel i vallfröblandningen ska vara ekologisk.

Diploid och tetraploid rödklöver, rödsvingel och engelskt rajgräs: Minst 40 viktprocent av andelen diploid respektive tetraploid rödklöver, rödsvingel respektive engelskt rajgräs i vallfröblandningen ska vara ekologiskt utsäde. Om både diploid och tetraploid rödklöver ingår i blandningen måste minst 40 viktprocent av den totala andelen rödklöver vara ekologisk.

Vitklöver och alsikeklöver: Minst 60 viktprocent av andelen vitklöver och alsikeklöver i vallfröblandningen ska vara ekologisk.

Undantag från kravet på ekologiskt utsäde gäller för blandningar paketerade före den 1 oktober 2009, som vid tiden för förpackning höll de då gällande kraven för ekologiska blandningar. Detta gäller för konventionellt utsäde av havre, ~~vårvete, ärt, åkerböna,~~ rödklöver, vitklöver, alsikeklöver, timotej, ängssvingel, rödsvingel, rajsvingel, rörsvingel och engelskt rajgräs.

För följande sorter ställs det sortkrav:

Potatis av sorterna Ovatio och Sava. (Fr.o.m. 25 mars 2010 får konventionellt odlad kemiskt obehandlad Sava användas i ekologisk odling).

Trädgårdsväxter

För följande arter ställs det grödkrav:

Grönsaker, frö

Huvudsallat (*Lactuca sativa*) för frilandsodling

Isbergssallat (*Lactuca sativa*)

Italiensk rucola, sandsenap, vild rucola (*Diplotaxis tenuifolia*)

Kålrabbi (*Brassica oleracea*)

Trädgårdssyra (*Rumexacetosa*, *R. rugosus*)

Vanlig rucola (*Eruca sativa*)

Örtkryddor, frö

Citronmeliss (*Melissa officinalis*)

Dansk körvel (*Anthriscus cerefolium*)

Grekisk oregano (*Origanum vulgare ssp hirtum*)

Koriander (*Coriandrum sativum*)

Libbsticka (*Levisticum officinalis*)

Mejram (*Origanum majorana*)

Mexikansk dragon, glanstagetes (*Tagetes lucida*)

Oregano/kungsmynta (*Origanum vulgare*)

Rosmarin (*Rosmarinus officinalis*)

Salvia/kryddsalvia (*Salvia officinalis*)

Sommarkyndel (*Satureja hortensis*)

Timjan (*Thymus vulgaris*) med undantag för fransk timjan.

Vinterkyndel (*Satureja montana*)

För följande sorter ställs det sortkrav:**Grönsaker, frö****Alliaceae⁷**

Vit kepalök, gul lök, röd lök, frö (*Allium cepa*) av sorterna Albion, Hyfort, (Hytech slut 9/2 2010), Hyskin, Hystar, Red Baron, (Red Spark slut 3/3 2010), Renate, Rijnsburger 5/Balstora, Robelja, Sturon, (Summit slut 15/2 2010).

Piplök, sallatslök (*Allium fistulosum*) av sorterna Long White Ishikura, Parade.

Purjolök (*Allium porrum*) av sorterna Blauwgroene Herfst/Ardea, Blauwgroene Herfst/Tadorna, Catcher, Herfstreuzen 3/Almera, Hilari, Kenton, Roxton, Runner, Siegfried 2/D'hiver 2.

Apiaceae⁸

Knölfänkål (*Foeniculum vulgare*) av sorterna Fino/Zefa, Orion, Rondo.

Morot (*Daucus carota*) av sorterna Jeanette, Laguna, Nantes 2/Fanal, Nantes 2/Milan, Nantes 2/Fynn, Napoli, Negovia, Nipomo, Noveno, Miami, Rodelika, Rothild, Starca, Starship, White Satin, Yellowstone.

Palsternacka (*Pastinaca sativa*) av sorten Halblange Weisse.

Persiljerot (*Petroselinum crispum*) av sorten Halblange.

Rotselleri (*Apium graveolens*) av sorterna Diamant, Monarch, Prinz.

Stjälkselleri (*Apium graveolens*) av sorterna Amsterdamse Donkergroene, Calypso, Tango, Tall Utah 52/70 R.

Asteraceae⁹

Bataviasallat (*Lactuca sativa*) av sorterna Estony, Luana, Maravilla de Verano, Marcord, Mohican, Roger, Starsky, Tourbillon.

Bladsallat, plocksallat inkl. Småblad, grön och röd ekbladssallat, Lollo Bionda, Lollo Rossa (*Lactuca sativa*) av sorterna Archimedes, Belize, Cantarix, Gaugain, Hardy, Kitare, Kitonia, Lollo Bionda/Aleppo, Lollo Bionda/Livigna, Lollo Rossa/Amorina, Lollo Rossa/Cavernet, Lollo Rossa/Feska, Lollo Rossa/Nika, Muraï, Nasir, Picarde, Prunaï, Renoir, Rostan, Till, Veredes.

Cikoria, rotcikoria, witlofcikoria, endiviasallat, roséssallat (*Cichorium intybus*) av sorten Leonardo.

Friséesallat, escarolesallat (*Cichorium endivia*) av sorterna Congo, Nuance, Zidane, Wallonne/Monaco.

Huvudsallat (*Lactuca sativa*) för växthusodling: av sorten Natalia.

Romansallat, cossallat, romersk sallat (*Lactuca sativa var. longifolia*) av sorterna Claudius, Corbana, Little Gem/Khan/Sucrine, Ovired, Pinokkio.

Kronärtskocka, kardon (*Cynara cardunculus*) av sorten Kardonzen.

Brassicaceae

Blomkål (*Brassica oleracea*) av sorterna Edith, Goodman, (Skywalker slut 15/2 2010), Veronica.

Broccoli (*Brassica oleracea*) av sorterna Batavia, Fiesta.

Brysselkål (*Brassica oleracea*) av sorterna Igor, Groninger, Nautic.

⁷ Gräslök återfinns under rubriken Örtkryddor.

⁸ Dill och persilja återfinns under rubriken Örtkryddor.

⁹ Vintersallat återfinns under Valerianaceae

Grönkål (*Brassica oleracea*) av sorterna Ripbor, Westlandse Winter.

Kinesisk kål, salladskål (*Brassica pekinensis*) av sorterna Bilko, Kaboko.

Kålrot (*Brassica napus* var. *napobrassica*) av sorten Vige.

Mizunakål, japansk kål (*Brassica rapa*) av sorterna Mizuna, Tatsoi.

Rädisa (*Raphanus sativus*) av sorterna Celesta, Cherry Belle, Flamboyant 2/Patricia, Marike, Raxe, Rudi, Rudolf.

Rättika (*Raphanus sativus*) av sorterna Ostergruss Rosa 2/Frulingsgruss, Runder Schwarzer Winter.

Rödkål (*Brassica oleracea*) av sorterna Caballero, Integro (slut 24/3 2010), Marner Frührotkohl, Rodyna.

Savoykål (*Brassica oleracea*) av sorterna Famosa, Langedijska/Langedijker Dauerwirsing, Marner Grüfewi, Melissa.

Spetskål (*Brassica oleracea*) av sorterna Filderkraut, Capricorn, Caraflex, Murdoc.

Vitkål (*Brassica oleracea*) av sorterna Amazon, Candela, Donator, Dottenfelder Dauer, Drago, Farao, Holsteiner Platter, Impala, Lennox (slut 26/3 2010), Marner Lagerweiss, Parel, Premiere, Türkis.

Chenopodiaceae

Mangold (*Beta vulgaris*) av sorterna Lucullus, Rhubarb Chard/Vulkan, White Silver 2.

Rödbeta (*Beta vulgaris*) av sorterna Boltardy, Boro, Bull's Blood, Detroit 2/Storuman, Rote Kogel 2/Robuschka, Tonda di Chioggia, Ägyptische Platttrunde/Egyptisk Platttrund.

Spenat (*Spinacia oleracea*) av sorterna Butterfly, Dolphin, Gamma, Tarpy, Yabi.

Cucurbitaceae

Melon (*Cucumis melo*) av sorten Petit Gris de Rennes.

Slanggurka, växthusgurka (*Cucumis sativus*) av sorterna Adam, Aviance, Cumulade, Eminent, Kalunga, Melen, Palladium, Phoenix, Styx, Torreon, Tanja, Tyria.

Squash, pumpa (*Cucurbita pepo*) av sorterna Alberello di Sarzana, Black Beauty, Dundoo, Dunja, Retzer Gold, Soleil, Striato d'Italia, Tondo chiaro di Nizza, Zuboda.

Vintersquash, jättepumpa (*Cucurbita maxima*) av sorterna Blue Ballet, Uchiki Kuri.

Fabaceae

Bondböna (*Vicia faba*) av sorterna Green Hangdown/Groene Hangers, Witkiem.

Trädgårdsböna, buskböna (*Phaseolus vulgaris*) av sorterna Borlotto lingua di fuoco nano, Cantare, Canadian Wonder, Cupion, Helios, Major, Marion, Marona, Maxi, Speedy.

Trädgårdsböna, stångböna, störböna (*Phaseolus vulgaris*) av sorterna Blauhilde, Cobra, Limka, Neckargold.

Ärt, sockerärt, märgärt (*Pisum sativum*) av sorterna Ambassador, Ambrosia, Progress No 9, Record.

Solanaceae

Paprika, tomatpaprika, chilipeppar (*Capsicum annuum*) av sorterna De Cayenne, Ferrari, Fiësta, Frürot Paradeisfrüchtig, Mango, Puszttagold, Sprinter, Swebana, Sweet Dreams, Xanthi.

Tomat (*Lycopersicon esculentum*) av sorterna Annelise, Arance, Aromata, Baylee, Campari, Claree, Dirk, Douglas, Espino, Ingar, Kremse Perle, Matina, Mecano, Moneymaker, Oakley, Pitenza, Quadro, Rougella, Saint-Pierre, Sakura, Sparta, Sunstream, Suzanne, Yellow Submarine.

Äggplanta (*Solanum melongena*) av sorterna Falcon, Mirka.

Valerianaceae

Vintersallat, fältsallat, maché (*Valerianella locusta*) av sorten Vit.

Örtryddor, frö

Basilika (*Ocimum basilicum*) av sorterna (typerna) Ararat, Citronbasilika, Genovese, Genovese storbladig, Genovese stam 6, Genovese stam 7, Grekisk, Kanel, Klotbasilika småbladig Fino Verde, Klotbasilika småbladig Greek Bush, Lime, Petra, Thai, Sweet Thai.

Dill (*Anethum graveolens*) av sorterna Common, Diana, Tetra.

Fröfänkål (*Foeniculum vulgare*) av sorterna Common, Bronze.

Gräslök (*Allium schoenoprasum*) av sorten Staro.

Gurkört (*Burago officinalis*) med blå blommor.

Isop (*Hyssopus officinalis*) med blåvioletta blommor.

Kummin (*Carum carvi*) av sorten Vanlig.

Mariatistel (*Silybum marianum*) med rosavioletta blommor.

Persilja (*Petroselinum crispum*) av sorterna Common 2/Slätbladig, Gigante d'Italia/Gigante di Napoli, Mooskrause 2/Grüne Perle/Moskrul 2/Moss Curled 2.

Smörgåskrasse (*Lepidium sativum*) av sorten Common Plain.

Syrisk oregano (*Origanum syracum*) av sorten Zaatar.

Arter/sorter för vilka kravet på ekologiskt utsäde upphört sedan 2009

Salladspörtlak/trädgårdspörtlak (*Portulaca oleracea ssp. sativa*)

Vinterpörtlak (*Claytonia perfoliata*)

Majrova/rova (*Brassica rapa*) av sorten Purple Top White Globe.

Svartkummin (*Nigella sativa*)